

MAAHANMUUTTOVIRASTON TULOSSOPIMUS VUODELLE 2020 SEKÄ- TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA KAUELLE 2021 - 2024

1. Maahanmuuttoviraston tehtävät ja toimintaympäristön tilanne

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita hyödyntäen ja kehittäen ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) viranomaisten ajantasaisena asianhallinta- ja tietopalvelurekisterinä. Virasto tuottaa ajankohtaista tietoa maahanmuutto- ja kansalaisuusasioista. Virasto vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton, ulkomaalaisten säilöönottoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän käytännön toiminnasta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta.

Maahanmuuttoviraston tavoitteena on digitalisaation avulla tehostaa hakemuskäsittelyä, jotta se pystyy vastaamaan vähenevillä resursseilla lisääntyvään maahanmuuttoon. Maahanmuuttovirastossa on käynnistetty vuoden 2020 jatkuva Migri2021 -muutosprojekti, jonka tavoitteena on oleskelulupa- ja kansalaisuusasioiden käsittelyaikojen ja hakemusjonojen lyhentäminen. Projektissa otetaan strategian mukaisesti automaatio käyttöön lainsäädännön sallimissa rajoissa ja turvataan sen edellytykset prosessien, organisaatorakenteen, johtamisen sekä vireillepanon ja asiakaspalvelun näkökulmasta.

Hallitusohjelman tavoitteena on kohentaa Suomen työllisyysastetta ja lisätä työperäistä maahanmuuttoa. Maahanmuuttoviraston päätöksentekokyky erityisasiantuntijoiden työlupien kohdalla on keskeisessä asemassa houkuteltaessa kansainvälisiä asiantuntijoita Suomeen. Hallitusohjelman tavoitteena on työlupahakemusten käsittely kuukaudessa. Tavoitteeseen pääseminen vaatii Maahanmuuttovirastolta prosessien uudistamista ja laajaa digitalisaation käyttöön ottamista asiankäsittelyssä sekä myös henkilöstöresurssien kohdentamista. Digitalisaatiosta huolimatta päätösharkintaan tarvitaan myös tulevaisuudessa ihmistyövoimaa. Lisäksi tavoitteen saavuttaminen edellyttää lainsäädännön uudistamista prosessien sujuvoittamiseksi.

Maahanmuuttovirastoon jätettyjen oleskelulupahakemusten määrä on kasvanut vuodentakaisesta noin 4 prosenttia, kun samaan aikaan päätöksiä on tehty noin 7 prosenttia aiempaa enemmän. Hakemusmäärien odotetaan kasvavan suunnittelukaudella entisestään kansainvälisen liikkuvuuden lisääntyessä. Kasvuun vaikuttaa erityisesti parhaiden huippuosajien osalta oleskelulupaprosessin sujuvuus. Maahanmuuttovirasto on puuttunut vuoden 2019 aikana työlupaprosessissa havaittuihin pullonkaulakohtiin ja jatkaa vuoden 2020 aikana ja suunnittelukaudella prosessin sujuvoittamista.

Maahanmuuttovirasto varautuu noin 4 000 vuosittaiseen uuteen turvapaikkahakemukseen. Tämän lisäksi uusintahakemuksia jätetään vuosittain noin 2 200 ja Maahanmuuttoviraston käsiteltäväksi palautuu valitusasteesta vuosittain noin 1 200 asiaa. Turvapaikkahakemusten käsittely vaatii ihmistyövoimaa eikä turva-

paikkaharkintaa voi automatisoida. Niin ikään oikeusturvan toteutumisesta turvapaikka-asioissa ei voida tinkiä, mikä tarkoittaa, että mahdollisuudet kompensoida henkilöstöresurssien leikkauksia ovat muita yksiköitä heikommat.

Kansalaisuushakemusten määrä on pysynyt vakaana. Maahanmuuttovirastolla on tekniset valmiudet ottaa automaattinen päätöksenteko käyttöön ensimmäisenä päätöstyyppinä kansalaisuusasioissa alkuvuodesta 2020. Laki ei kuitenkaan tällä hetkellä salli automaattista päätöksentekoa, minkä vuoksi automatisaatiota voidaan hyödyntää ainoastaan asiankäsittelyssä automaattisen päätöksenteon sijaan. Automatisaation odotetaan kuitenkin tehostavan huomattavasti päätöksentekoa kansalaisuus asioissa suunnittelukauden aikana.

Turvapaikanhakijoiden määrä vastaanottokeskuksissa on supistunut hitaasti. Vuoden 2020 alussa vastaanoton piirissä arvioidaan olevan noin 8 500 asiakasta. Vuoden 2019 aikana asiakkaiden määrä on vähentynyt noin 2 200 asiakkaalla. Vastaanoton piirissä olevien määrän arvioidaan suunnittelukaudella olevan hitaasti riippuen turvapaikkapäätöksenteon resursseista, valitusprosessin nopeudesta sekä Suomeen saapuvien uusien turvapaikanhakijoiden määrästä.

Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden paluuta tukevaa Vapaaehtoisen paluun järjestelmän suosio on hiipunut vuodesta 2016 lähtien. Vuonna 2016 järjestelmän kautta palasi yli 2 100 henkeä, vuonna 2018 enää noin 650 ja vuonna 2019 luku jäänee noin 400 palaajaan. Vapaaehtoisen paluun käyttöä pyritään tukemaan hankkeilla koko suunnittelukauden ajan.

Joutsenon vastaanottokeskuksen hallinnoiman ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakasmäärä on noussut jatkuvasti vuodesta 2015 lähtien ja auttamisjärjestelmän auttamisen piirissä on tällä hetkellä 674 henkilöä kun heitä vuonna 2015 oli 89 henkilöä. Auttamisjärjestelmän asiakasmäärän kasvun ennakoidaan hieman tasaantuvan vuosien 2020-2021 aikana, mutta asiakasmäärän ennakoidaan kuitenkin saavuttavan 700 asiakkaan määrän vuoden 2020 kesäkuuhun mennessä.

Ulkomaalaisten säilöönottoyksiköiden - Helsinki (40) ja Joutseno (69) - kokonaiskapasiteetti on ollut 109 petipaikkaa, mikä on yksiköiden käyttöasteet huomioon ottaen ollut riittävä kapasiteetti.

2. Toiminta-ajatus vuodelle 2020

Maahanmuuttovirasto on maahanmuutto-, turvapaikka-, pakolaisuus- ja kansalaisuusasioissa päätöksenteko-organisaatio ja ylläpitää vastaanottojärjestelmää, säilöönottoyksiköitä ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää. Virasto toteuttaa Suomen maahanmuuttopolitiikkaa ja edistää hallittua maahanmuuttoa, hyvää hallintoa sekä ihmis- ja perusoikeuksia.

Viraston toiminta-ajatus vuodelle 2020 kiteytyy digitalisaation mahdollistamien uusien työtapojen käyttöönottoon. Maahanmuuttovirasto pyrkii vastaamaan vähenevien resurssien ja lisääntyvien asiämäärien aiheuttaman yhtälön haasteisiin automaation keinoin. Automaattinen päätöksenteko on joissakin asiaryhmissä jo pilottivaiheessa ja (osa)automaattinen päätöksenteko olisi käyttöönotettavissa, kun lainsäädäntö sen mahdollistaa. Maahanmuuttovirasto on asettanut vuodeksi 2020 muutostyöryhmän, jonka tehtävänä on uudistaa asiankäsittelyn rakenteita, jotta automatisaatiota voidaan hyödyntää suurimmalla mahdollisella tavalla.

Hakemusten käsittely on ruuhkautunut useissa asiatyypeissä. Erityisen haasteen ruuhkanpurulle ja käsittelyaikojen lyhentämiselle asettaa yli 10 %:n henkilöstövähennys. Henkilöstövähennystä ei voida täysimääräisesti paikata automatisaatiolla kahdesta syystä: UMA-kehitykseen ei ole myönnetty vuodelle 2020 riittävää rahoitusta eikä täysin automaattinen päätöksenteko ole vielä lainsäädännöllisesti mahdollista.

Maahanmuuttoviraston keskeinen toiminta-ajatus on jatkaa aktiivista UMA-järjestelmän kehitystä vuoden 2020 aikana. Automatisaatiokehityksellä luodaan automatisaatiovalmius, jotta automaattinen päätöksenteko on käyttöönotettavissa, kun se on lainsäädännön puolesta mahdollista. Jo ennen täysautomaattista päätöksentekoa automatisaatiokehitys tehostaa päätöksentekoa osa-automaatiotarkistusten myötä. Automaatiotarkistuksia laajennetaan uusiin prosesseihin muun muassa luomalla UMA-järjestelmään uusia tiedonvaihtoliittymiä eri järjestelmien välille. Lisäksi lainsäädäntömuutokset, kuten useiden EU-asetusten toimeenpano, asettavat UMA-järjestelmälle uusia vaatimuksia.

Turvapaikkapäätöksenteossa vuoden 2020 toiminta-ajatuksen muodostaa yhtäältä korkea laatu ja palautuskiellon ehdoton toteutuminen sekä toisaalta 6 kuukauden käsittelyaikavaatimuksessa pysyminen ja muiden hakemusten käsittelyaikojen lyhentäminen (esim. valitusinstanssista palautuneet hakemukset). Turvapaikkapäätöksenteko vaatii ihmistyövoimaa eikä sitä voida merkittävästi tehostaa automatisaatiolla.

Oleskelulupahakemusten käsittelyssä keskeinen toiminta-ajatus vuodelle 2020 on käsittelyaikojen lyhentäminen kohti hallitusohjelmassa asetettua kuukauden käsittelyaikatavoitetta työlupien osalta. Käsittelyaikoja pyritään lyhentämään tehostamalla käsittelyä osa-automaattisella asiankäsittelyllä osassa asiaryhmiä.

Kansalaisuusyksikön tuottavuutta tullaan nostamaan vuoden 2020 aikana kansalaisuuden myöntämisen edellytysten osa-automaattisilla tarkastuksilla, jotka ovat tällä hetkellä pilottivaiheessa ja otetaan käyttöön tammikuussa 2020.

Vastaanoton kapasiteettia sopeutetaan vastaanoton piirissä olevien lukumäärän mukaan ja käyttöaste ylläpidetään 90 %:n tasolla. Ensimmäisen vaiheen vastaanottokeskuksissa (Transit-VOK) pidetään valmiussyistä normaalitilanteessa pienempää käyttöastetta. Vastaanoton kustannuksia pyritään karsimaan lakkauttamalla kalleimpia yksiköitä kuitenkin alueellinen tarkoituksenmukaisuus huomioiden. Vastaanottojärjestelmän kapasiteettia varaudutaan nostamaan tarpeen mukaan lisäämällä paikkoja toiminnassa olevissa keskuksissa ja/tai perustamalla uusia keskuksia. Valmiussyistä ylläpidetään myös suunnitelmia järjestelykeskuksista, väliaikaismajoitusyksiköistä ja hätämajoituspaikoista.

Ulkomaalaisten säilöönottokapasiteetti pidetään nykyisellä 109 petipaikan tasolla ja pääkaupunkiseudun korvaavan säilöönottoyksikön suunnittelua viedään eteenpäin.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä on ruuhkautunut asiakasmäärän kasvaessa. Auttamisjärjestelmä hyödyntää mahdollisimman paljon toiminnassaan vastaanottojärjestelmän tuottamia palveluita sekä muita yhteistyökumppaneita, jotta uhrien saamat palvelut voidaan tuottaa tehokkaasti ja laadukkaasti vastaanottolain tarkoittamalla tavalla.

Kielteisen päätöksen saaneiden vapaaehtoisesta paluusta pyritään tekemään entistä houkuttelevampi vaihtoehto ja sitä kehitetään muun muassa tiedonjakoa, etsivää työtä ja viranomaisyhteistyötä kehittävien hankkeiden kautta.

Viraston tukipalveluiden palvelukyky ylläpidetään tulosityksiköiden edellyttämällä tasolla. Virastossa vakiinnutetaan HANDI-järjestelmän käyttö, mikä yhtenäistää hankinta- ja tilausmenettelyjä ja automatisoi hankintojen laskutusta. Tavoitteena on, että viraston laskuista käsitellään 35 % automaattisesti vuoden 2020 lopussa.

Maahanmuuttovirasto viestii SM:n konsernitason viestintästrategian mukaisesti.

3. Tehtävien onnistumisen edellytykset

Maahanmuuttoviraston tärkein voimavara sekä toiminnan tuloksellisuuden edellytys on hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö. Maahanmuuttovirasto huolehtii sisäministeriön konsernistrategian mukaisesti henkilöstönsä hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Maahanmuuttovirasto on kouluttanut viisi viraston omaa virkamiestä työnhajaajiksi, jotka alkavat vuonna 2020 antamaan työnhajausta virkatyönsä ohella. Virasto on ottamassa käyttöön myös uudistetun palkkausjärjestelmän suoritusarvioinnin osalta sekä suunnittelee vuoden 2020 aikana palkitsemisjärjestelmää, joka lisäisi työn kannustavuutta.

Tilanne on kuitenkin haastava, kun resursseja on leikattu tehtävämäärien kasvaessa. Automaattisen päätöksenteon mahdollistavan lainsäädännön viivästyminen rajoittaa automatisaation tuottamaa hyötypotentiaalia. Ilman lisäresurssointia tulostavoitteiden saavuttaminen tulee olemaan haastavaa.

Toinen edellytys tavoitteisiin pääsemiselle liittyy UMA-kehitykseen ja kehityksen rahoitukseen. Automatisaatio on keskeinen konkreettinen keino, joilla tuloksellisuutta voidaan kasvattaa. Mikäli UMA-kehitykseen ei kohdenneta rahoitusta, automatisaatiokehitystä ei voida viedä eteenpäin lainsäädännön sallimissa rajoissa eikä varmistaa automaattisen päätöksenteon valmiutta, kun lainsäädäntö sen mahdollistaa.

Laajentuvaan turvapaikanhakijoiden maahantuloon varautumisen kehittäminen edellyttää laki-, asetus- ja ohjemuutoksia, joissa selkiytetään erityisesti vastuut laajamittaiseen maahantuloon varautumisessa ja hallinnassa sekä niihin liittyvien kapasiteettien kasvattamisessa.

3.1. Muutosprojekti Migri 2021

Virastolle on asetettu 28.10.2019 projektiryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja toimeenpanna viraston muutosprojekti. Muutokset edistävät Migrin strategisia tavoitteita toiminnan tehostamisesta ja asiakaslähtöisyydestä sekä hyvään ja haluttuun työpaikkaan liittyen.

Virasto vie vuoden 2020 aikana eteenpäin merkittäviä uudistuksia, joiden tavoite on tuoda automatisaatio isommassa mittakaavassa käytäntöön ja kehittää asiakaspalvelua. Käsittelyprosessien uudistamisen tavoitteena on lyhentää oleskelulupien ja kansalaisuushakemusten käsittelyaikoja ja purkaa käsittelyjonoja sekä lisätä tuottavuutta samalla varmistuen päätösten oikeusvarmuus ja korkea laatu. Eri oleskelulupien käsittelyprosessien uudistamisella tuetaan automatisaation mittavaa lisäämistä projektin aikana. Ohjausryhmä asettaa konkreettiset tavoitteet automaattisen päätöksenteon tasolle automatisoidun päätöksenteon mahdollistavan lainsäädännön voimaantuloaikataulun selvittyä.

Tavoitetta tukeva organisaatiouudistus, jossa maahanmuutto- ja kansalaisuusyksikkö yhdistetään, tulee voimaan 1.3.2020. Uudistuksen tavoitteena on yhdistää mahdollisimman kattavasti hakemusmaksuilla rahoitettava päätöksenteko virastossa uudeksi joustavasti toimivaksi kokonaisuudeksi.

Toisena tavoitteena on asiakaspalvelun kehittäminen, millä vähennetään asiointitarvetta, sujuvoitetaan vireillepanoa ja lisätään aktiivisesti itsepalvelua. Näillä toimilla tuetaan automatisaation käyttöönottoa. Asiakaspalvelun rakennetta, kanavavalikoimaa ja prosesseja tarkastellaan suhteessa näihin tavoitteisiin.

Lisäksi viraston esikunnan rakennetta ja tehtäväkuvia tullaan tarkastelemaan vuoden 2020 aikana. Esikunnan nimi muuttuu Mahdollistajapalveluiksi vuoden 2020 alusta.

Suunnitelmat nojaavat Migrin strategian 2021 toteuttamiseen: asiakaslähtöisyys, valmius, toiminnan tehostaminen ja se, että Migri on hyvä työpaikka, ovat toiminnan kulmakiviä.

Projektiryhmän tuottaa mittarit toiminnan tehostumisen seuraamiselle viikoittaisilla tunnusluvuilla automatisoidusta päätöksenteosta sekä kuukausittaisilla tunnusluvuilla hakemusjonojen käsittelyaikaennusteista ja prosessien kokonaisautomaatioasteesta.

Projektiryhmä kuulee henkilöstöä, asiakkaita sekä prosesseihin liittyviä sidosryhmiä eri näkökulmien huomioimiseksi kehittämistyössä. Työhön voidaan sisällyttää tarvittava määrä kansainvälistä vertailua vastaavien viranomaisten käytännöistä sekä kotimaisista soveltuvin osin vastaavaa työtä tekevien viranomaisten käytännöistä.

Projektiryhmän työltä edellytetään mittaamiseen ja seurantaan perustuvaa tietopohjaista kehittämistä. Tätä varten kehitetään tiedolla johtamista sekä tiedonhallintaa päätöksentekoprosesseista. Tehtävänä on tunnistaa pullonkauloja prosesseissa, kehittää vaihtoehtoisia toimintatapoja ja valmistella lainsäädännön ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisia muutosehdotuksia huomioiden käynnissä oleva automatisaatio.

4. Sisäinen valvonta ja sisäinen tarkastussuunnitelma

Maahanmuuttoviraston johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä riskienhallinnasta. Johto ja tulosityksiköiden esimiehet vastaavat organisaation toimintaan ja prosesseihin sisältyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä määritellyn prosessin mukaisesti päivittäin. Jokainen Maahanmuuttoviraston työntekijä vastaa oman työtehtävänsä osalta siitä, että työ tehdään annettuja määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Esikuntaorganisaatio ohjaa, koordinoi ja valvoo viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaprosessien luomista, ylläpitoa ja kehitystä. Tavoitteena on, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt on upotettu osaksi viraston tavanomaisia suunnittelu-, johtamis- ja toimintaprosesseja.

Maahanmuuttoviraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuvat sisäministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan määräykseen (5.6.2013) sekä sisäministeriön hallinnonalan riskienhallintapolitiikkaan (1.1.2019). Sisäistä valvontaa ohjeistetaan lisäksi viraston sisäisen valvonnan ohjesäännössä (24.3.2009), taloussäännössä (15.8.2018) sekä työjärjestyksessä (5.7.2018), ja sisäistä tarkastusta sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä (8.5.2018).

Strategisia riskejä käsitellään viraston johtoryhmässä, taloudellisia riskejä talousverkostossa ja vahinkoriskejä hallintoyksikön johtoryhmässä. Yksiköissä käydään läpi lain soveltamisohjeita, tietosuojakäytäntöjä sekä toiminta- ja menettelytapoja koskien hätäpoistumisteitä ja uhkaavia tilanteita. Kokousmenettelyissä käydään läpi myös työjärjestykseen, toimenkuviin, esittely- ja päätösmenttelyihin sekä salassa pidettävän aineiston käsittelyyn liittyviä toimintatapoja.

Riskienhallinnan tuloksista raportoidaan riskienhallintajärjestelmän (Granite) avulla vuosittain. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa kartoitetaan it-searviona Maahanmuuttoviraston yksiköissä vuoden välein yksikön johtajan johdolla. Viraston johtoryhmä arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa kerran vuodessa. Arvion pohjalta laaditaan vuosittain sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma. Vuosittain laaditaan lisäksi laillisuusvalvontakertomus.

Maahanmuuttovirastossa on laadittu sisäisen tarkastuksen suunnitelma, jolla vahvistetaan sisäisen valvonnan menettelyiden asianmukaisuus ja riittävyys. Virastoon rekrytoidaan vuoden 2020 alussa uusi sisäinen tarkastaja, joka jatkaa tarkastuksia laaditun suunnitelman mukaisesti.

Vuonna 2018 virastossa päivitettiin taloussääntö, kehitettiin laskentatoimen järjestämistä sekä tehtiin työturvallisuus- ja terveystarpeisiin liittyen useita työpaikkaselvityksiä, kartoituksia, tutkimuksia sekä korjaavia toimenpiteitä. Vuoden 2019 kehittämiskohteena on ollut henkilöstön osaamisen varmistaminen, mihin on pyritty henkilöstökoulutukseen panostamalla.

Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on tarkastettu viraston sisäisen tarkastajan toimesta huhtikuussa 2019. Tarkastuksen keskeisimpinä suosituksina oli sisäisen valvonnan ohjesäännön päivittäminen, aiempaa selkeämpi sisäisen valvonnan ohjeistus yksiköissä sekä riskienhallintajärjestelmän parempi hyödyntäminen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden ja toimintatapojen kehittämistä virastossa jatketaan. Sisäisen valvonnan ohjesääntö, joka määrittelee sisäisen valvonnan vastuut, roolit ja toteuttamistavat, päivitetään, ja hallinnonalalla käytössä oleva riskienhallintajärjestelmä otetaan systemaattisemmin käyttöön.

5 Voimavarat

5.1. Henkilöstö

Maahanmuuttovirasto on käynnistämässä laajamittaisen automatisaation koskien kansalaisuus- ja oleskelulupa-asioiden käsittelyä. Lainsäädännöllisesti täysautomaattinen päätöksenteko ei kuitenkaan ole mahdollista vielä vuoden 2020 aikana, mikä supistaa automatisaation tuottamaa tehokkuutta. Osa-automatisaationkin odotetaan kuitenkin tuovan huomattavaa tehokkuutta ja kustannussäästöjä päätöksentekoon. Automatisaatiokehitystä viedään Maahanmuuttovirastossa eteenpäin vuoden 2020 aikana sekä automaatiopilotein että muutosjohtamisen ja työtapojen uudistamisen keinoin. Tavoitteena on, että automatisaation tulokset päätöksenteon tehostumisena alkaisivat näkyä vuoden 2022 tuloksellisuudessa tai viimeistään, kun lainsäädäntöuudistukset mahdollistavat automatisaation laajamittaisen hyödyntämisen. Lainsäädännöllisten edellytysten lisäksi automatisaatio edellyttää UMA-kehitystä. Mikäli Maahanmuuttovirastolle ei myönnetä resursseja UMA-kehitykseen, automatisaation hyötypotentiaalia ei voida ottaa käyttöön kokonaisuudessaan. Muutosvaiheessa eli vuosina 2020-2021 päätöksenteon pitäminen määrällisesti nykyisellä tasolla edellyttää lisähenkilöstöresursseja.

Maahanmuuttoviraston henkilöstömäärä laskee vuonna 2020 noin 880 henkilötyövuoden tasolle. Maahanmuuttoviraston tavoite on, että henkilöstömäärä pysyisi tällä tasolla myös vuonna 2021 ja vakiintuisi suunnittelukauden loppua kohden noin 870 htv:n tasolle. Tämä kuitenkin edellyttää virastolle lisärahoitusta vuodesta 2022 eteenpäin huomioiden, että maahanmuuton määrän ennakoitaan jatkavan kasvuaan. Ilman lisärahoitusta viraston henkilötyövuosimäärä on supistettava noin 660 htv:een vuodesta 2022 eteenpäin. Tulostavoitteiden saavuttaminen nykyisen kehityksen tason mukaisella määrärahalta ja henkilöstömäärällä on erittäin haastavaa, koska asiämäärät kasvavat jatkuvasti eikä automatisaatiosta ole lainsäädännön viivästyessä saatavissa riittävää tehostumista.

Henkilöstöleikkaukset vaikuttavat myös viraston valmiuteen reagoida hakijamäärien vaihteluun. Hakijamäärien mahdollisesti kasvaessa joudutaan jälleen sitomaan kokenut henkilöstö uuden lisähenkilöstön koulutukseen ja uusien työntekijöiden oppiminen päätöksiä tehokkaasti ja laadukkaasti tuottaviksi vie parhaimmillaan aikaa useita kuukausia. Vastauksena haasteeseen Maahanmuuttovirasto kehittää suunnittelukaudella moniosajuuksmalliaan, mikä mahdollistaa ketterän liikkumisen yksiköiden välillä ja parantaa siten viraston valmiutta.

Määrärahojen aleneminen merkitsee vuoden 2020 alussa viraston tukipalveluissa työskentelevien henkilömäärän leikkaamista, mikä osaltaan tulee vaikuttamaan tukiyksiköiden palvelutasoon ja kykyyn tukea päätöksentekoyksiköitä.

Turvapaikanhakijat

Turvapaikkapäätöksenteossa tarvitaan edelleen lisäresursseja, jotta vireille tulleet ja tulevat uudet turvapaikkahakemukset pystytään käsittelemään lakisääteisessä kuuden kuukauden enimmäiskäsittelyajassa. Lisäksi Maahanmuuttovirastoa työllistävät uusintahakemukset ja hallintotuomioistuimien Maahanmuuttoviraston käsittelyyn palauttamattomat hakemukset. Ei ole odotettavissa, että näiden suhteellinen määrä merkittävästi alenisi. Turvapaikkahakemusten käsittely vaatii ihmistyötä, jota ei voida automaatiolla korvata. Käsittelyssä olevat asiat ovat haastavia ja aikaa vieviä. Hallitusohjelmassa edellytetään sujuvaa ja perusoikeuksien toteutumisen varmistavaa turvapaikkaprosessia, jossa turvapaikkahakemukset käsitellään

ilman aiheettomia viivästyksiä yksilöllisessä ja oikeusturvan takaavassa menettelyssä. Hakemusten laadukas käsittely edellyttää, että esitetyt turvapaikkaperusteet voidaan perusteellisesti arvioida. Turvapaikkahakemusten keskimääräinen käsittelyaika v. 2018 oli 234 vrk. Heinäkuun 2018 jälkeen vireillä tulleilla hakemuksilla on enimmäiskäsittelyaika 180 vrk, joten tämän lakisääteisen tavoitteen saavuttaminen edellyttää, ottaen huomioon päätösten haasteellisuus, riittävää päätöksentekoresurssia suunnittelukauden aikana, jotta enimmäiskäsittelyaikaa koskevat ylitysten määrä ei kasva.

Vuonna 2019 turvapaikkayksikön htv-määräksi kertynee noin 270 htv:ta ja yksikkö pystynee ratkaisemaan noin 7 000 hakemusta. Samaan aikaan turvapaikkayksikkö on kyennyt lyhentämään ratkaisua odottavien asioiden jonoa: vuoden 2019 alussa ratkaisua odottavia asioita oli noin 5 560 ja joulukuun alussa 2019 noin 4 270 asiaa. Päätösmäärät ovat turvapaikkayksikössä suorassa yhteydessä henkilöresursseihin. Vuonna 2020 turvapaikkayksikön henkilöstömäärän tavoitetaso on 251 henkeä. Henkilöstöressin leikkaus tulee näkymään hieman myös päätösmäärissä. Lisäksi viraston tukipalveluissa henkilöstömäärän väheneminen heijastuu välillisesti substanssiyksiköiden päätöksentekokykyyn.

Jos turvapaikka-asioissa ei pysytä käsittelyajoissa, näkyvät viiveet suoraan vastaanottomenojen kasvuna. Lisäksi viivästynyt turvapaikkahakemusten käsittely aiheuttaa turvapaikanhakijoissa epävarmuutta tulevaisuudestaan, mikä puolestaan lisää vastaanottokeskuksissa ongelma- ja häiriökäyttäytymistä. Niin ikään pitkitetty epävarmuus ei tue hallitusohjelman tavoitetta turvapaikanhakijoiden entistä aikaisemmin käynnistettävästä kotoutumisesta.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottopalveluiden piirissä oli joulukuun 2019 alussa noin 8 500 turvapaikanhakijaa. Mikäli päätöksentekokapasiteetti pystytään säilyttämään nykyisellä tasolla ja siten lyhentämään päätöksentekoa odottavien hakemusten jonoa, vastaanotonpiirissä olevien määrä laskisi suunnittelukauden lopulla keskimäärin 7 000 henkilöön. Hakijamääristä -ja profiileista riippuen vastaanoton piirissä olevien määrää on vaikea ennustaa ja määrä saattaa myös kääntyä kasvuun suunnittelukauden aikana.

Vastaanottoyksikkö vastaa vastaanottopalveluiden organisoinnista, ohjauksesta, kapasiteetin optimoinnista ja varautumisesta. Sen osana toimivat myös Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskukset sekä Joutsenon ja Helsingin säilöönottoyksiköt. Lisäksi Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä toimii Joutsenon vastaanottokeskuksessa. Vastaanoton asiakkaiden vähentymisen ja viraston alenevan määräraha-kehityksen johdosta vastaanottoyksikön henkilöresurssia vähennetään noin 14 prosenttia vuosille 2020 ja 2021. Suunnittelukaudella vastaanottoyksikön toimintaa joudutaan tarkastelemaan ja kehittämään. Kehyskauden aikana edelleen su-pistuvat resurssit asettavat suuren haasteen.

Hakemusmaksullinen toiminta

Maahanmuuttoviraston rahoituksesta noin 30 % katetaan hakemusten käsittelymaksuilla. Kaikissa hakemustyypeissä ei käsittelymaksuissa kuitenkaan ole mahdollista päästä omakustannehinnan tasolle, minkä vuoksi myös lupa-asoiden lisäresurssointi valtion talousarviosta on tarpeen koko suunnittelukaudella. Vuonna 2019 viraston maahanmuuttoyksikön htv-määräksi kertynee noin 320 htv:ta. Vuoden 2020 henkilöstömäärän tavoitetaso on 277 henkeä. Maahanmuuttoyksikön

edellytetään käsittelevän vireille tulleet hakemukset lakien edellyttämässä enimmäisajoissa. Lisäksi hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että työperusteisten oleskelulupahakemusten käsittelyaikoja lyhennetään yhteen kuukauteen portaittain vuoteen 2023 mennessä. Maahanmuuttoyksikkö joutuu vastaamaan suunnittelukaudella haasteeseen, jossa hakemusmäärät kasvavat ja henkilöresursssia supistetaan samaan aikaan. Haasteeseen pyritään vastaamaan (osa)automatisaatiota ja prosesseja kehittämällä, mutta tilanne on haastava.

Vuoden 2019 lokakuun tilanteessa kaikkien työperusteisten työlupahakemusten kesimääräinen käsittelyaika oli 122 vrk:ta ja mediaani 71 vrk:ta. Tällä hetkellä työperusteisten oleskelulupahakemusten kohdalla kokonaiskäsittelyaika on yli 4 kk 33 %:ssa tapauksia. Ruuhkautuminen näkyy myös opiskelijoiden oleskelulupahakemuksissa. Ensimmäisten hakemusten kohdalla kolmen kuukauden enimmäiskäsittelyaika ylittyi v. 2018 n. 24 %:ssa tapauksia ja v. 2019 lokakuun loppuun mennessä 56 %:ssa tapauksia. Koulutusviennin kautta opiskelijahakemuksia tulee aikaisempaan verrattuna tasaisemmin vuoden aikana. Hakijaprofiili erityisesti koulutusvientihankkeissa on lisännyt tarkemmin tutkittavista maista vireille pantujen hakemusten määrää huomattavasti. Niin ikään perhesiteen perusteella jätettyjen hakemusten määrä on kasvanut tasaisesti: ensimmäistä lupaa koskevien hakemusten määrä on kasvanut vuodesta 2015 noin 9 500 hakemuksesta 11 500 hakemukseen. Perheenyhdistämishakemusten käsittely on aikaa vievää haastateluineen, kun perheyhteys on selvitettävä luvan myöntämisen perusteena. Tämä vaatii ihmistyövoimaa, automatisaatio ei auta. Hakemusten käsittely on ruuhkautunut ja tästä on seurannut lukuisia kanteluita ja eduskunnan oikeusasiamiehen huomautuksia käsittelyn pitkästä kestosta. Ruuhkaa on saatu vuoden 2019 aikana hieman purettua ja hakemuskäsittelyn sujuvoittaminen jatkuu suunnittelukaudella huomioiden Migri2021-muutosprojektin tavoitteet.

Hallitusohjelman toimenpiteissä työllisyyden tukemiseksi mainitaan työperäiseen maahanmuuttoon panostaminen, mikä edistää muiden prosessiin osallistuvien viranomaisten kykyä hoitaa hakemusasioita. Kuitenkin lupien käsittelemiseen ja ratkaisemiseen tarvittavia Maahanmuuttoviraston resursseja ei ole riittävästi hakijamäärän kasvuun vastaamiseksi. Tämä tulee entisestään kärjistämään kritiikkiä hakemusten käsittelyä kohtaan, jos hakemusmäärät saadaan aktiivisin toimin nousemaan mutta mahdollisuudet nykyisenkin määrän käsittelyyn ovat rajalliset.

Viraston kansalaisuusyksikkö ratkaisee vuosittain n. 11 000 kansalaisuusasiaa. Määrärahojen väheneminen merkitsee yksikön henkilöstömäärän vähenemistä noin 60 htv:sta 55 henkilöstömäärän tavoitetasoon. Osa-automatisaatiovalmius on kansalaisuusyksikössä pisimmällä ja automatisaation odotetaan tuovan taloudellista tehokkuutta päätöksen tekoon jo vuoden 2020 aikana. Automaattista päätöksentekoa koskevan lainsäädännön viivästyessä hyödyt ovat kuitenkin aiemmin odotettua suppeampia.

Henkilöstö (htv)	2018 (toteuma)	2019 (arvio)	2020 (tavoite)	2021 (tavoite)	2022 (tavoite)	2023 (tavoite)	2024 (tavoite)
Yhteensä	941	1043	880	880	870(660*)	870(660*)	870(660*)

*7.10.2019 JTS:n mukainen taso

5.2. Talous

Maahanmuuttovirastolla on vuoden 2020 talousarviossa käytettävissä toimintamenomomentilla 26.40.01 Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin (srm2v) 55 213 000 euroa, josta 54 913 000 euroa on Maahanmuuttoviraston käytettävissä. Lisäksi Maahanmuuttovirastolle tulee vuoden 2020 aikana tuloja arviolta n. 23 miljoonaa euroa. Tällä rahoituksella Maahanmuuttoviraston kattaa vuoden 2020 aikana syntyvät 77 913 000 euron kulut.

Maahanmuuttovirasto on esittänyt kehyksiin 2021-2024 osana julkisen talouden suunnitelmaa, että momentin taso tarkennetaan viraston ydintoimintojen turvaamiseksi. Vuosille 2021-2022 esitetään 17-18 milj. euron lisäystä ja vuosille 2023-2024 noin 21-22 milj. euron lisäystä, jolla turvattaisiin viraston päätöksentekokyky, varmistettaisiin UMA-kehityksen jatkuvuus, perustettaisiin Helsingin säilöönottoyksikön korvaava yksikkö sekä huomioitaisiin kohoavat kiinteistökustannukset.

1000 €	TA 2020	2021	2022	2023	2024
Peruslaskelma, Valtiovarainvaliokunnan mietintö 17.12.2019	55 213	52 544	39 375	39 207	39 207
I Henkilöstöresurssit		7 300	11 600	11 600	11 600
II UMA:n ylläpito ja kehitys					
a) ylläpito					
b) koko kehyskauden jatkuva kehitys		a) 2 000	a) 2 000	a) 2 000	a) 2 000
c) vain osalle kehyskautta kohdistuvat hankkeet		b) 3 300 c) 3 500	b) 3 300 c) 200	b) 3 300 c) 200	b) 3 300 c) 200
III Muut kehittämistarpeet:					
1. Helsingin säilöönottoyksikön korvaava yksikkö		100	300	3 110	3 110
2. Kiinteistökulut:					
a) terveelliset toimitilat Ouluun		a) 310			
b) muut toimitilahankkeet		b) 372	b) 140		
c) vuokratason nousu		c) 200	c) 400	c) 700	c) 1 500
Kehysesitys		69 626	57 315	60 117	60 917

Momentilla 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (srm2v), on käytettävissä vuoden 2020 talousarviossa 117 433 000 euroa. Kehyspäättöksen mukainen momentin laskeva taso on suunnittelukaudella nykytilanteessa arviolta riittävä.

1000 €	TA2020	2021	2022	2023	2024
Peruslaskelma, kehyspäättös 7.10.2019	117 433	108 107	101 446	93 452	93 452
Lisätarve		-	-	-	-
Kehysesitys		108 107	101 446	93 452	93 452

Momentilla 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu (srm 2v) on käytettävissä vuoden 2020 talousarviossa 4 030 000 euroa. Kehyspäättöksen mukainen momentin laskeva taso on suunnittelukaudella nykytilanteessa arviolta riittävä.

1000 €	TA2020	2021	2022	2023	2024
Peruslaskelma kehys 7.10.2019	4 030	3 570	3 318	3 318	3 318
Määrärahan vähennys/lisäys		-	-	-	-
Kehysesitys		3 570	3 318	3 318	3 318

Momentilla 26.40.63 Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arv) on käytettävissä vuoden 2020 talousarviossa 30 715 000 euroa. Kehyspäättöksen mukainen momentin laskeva taso on suunnittelukaudella nykytilanteessa arviolta riittävä.

1000 €	2020 TAE	2021	2022	2023	2024
Peruslaskelma, kehyspäättös 7.10.2019	30 715	28 543	26 992	25 130	25 130
Määrärahan lisäys / vähennys		-	-	-	-
Kehysesitys		28 543	26 992	25 130	25 130

Maahanmuuttoviraston sisäinen budjetti 2020

Sisäinen budjetti 2020	Tuotot	Henkilöstömenot	Muut kulut	Kulut yhteensä
Johto		206 943	19 500	226 443
Johdon tuki		245 403	3 350	248 753
Esikunta		211 399	5 800	217 199
Kanslia	- 150 000	1 719 537	1 331 793	3 051 330
Hallinto	- 130 000	2 102 107	2 601 119	4 703 226
Viestintä ja asiakaspalvelu	- 68 000	1 217 857	247 850	1 465 707
Oikeus- ja maatieto-yksikkö	- 240 000	2 246 401	719 100	2 965 501
Sähköiset palvelut	- 230 000	2 069 688	8 847 270	10 916 958
Maahanmuuttoyksikkö	- 16 004 200	14 297 483	631 500	14 928 983
Turvapaikkayksikkö	- 2 367 400	13 585 096	661 680	14 246 776
Kansalaisuusyksikkö	- 3 550 000	2 945 103	14 650	2 959 753
Vastaanottoyksikkö	- 243 200	1 758 263	215 300	1 973 563
Oulun vastaanottoyksikkö		2 249 694	1 537 814	3 787 508
Joutsenon vastaanottoyksikkö	- 17 200	3 614 562	2 750 600	6 365 162
Helsingin säilöönottoyksikkö		2 059 012	712 675	2 771 687
Toimitilat			7 084 450	7 084 450
Yhteensä	- 23 000 000	50 528 549	27 384 451	77 913 000

6. Sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategia

Sisäministeriön vision mukaan arjen turvallisuus kuuluu kaikille. Poliisit, rajavartijat, hätäkeskuspäivystäjät, pelastustoimen henkilöstö ja maahanmuuttohallinnon viranhaltijat varmistavat ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä, että yhteiskunnan turvallisuus hoidetaan.

Sisäministeriön ja hallinnonalan yhteinen strategia sisältää neljä tavoitetta, jotka tukevat myös uuden hallitusohjelman toteuttamista.

Konsernistrategian tavoitteet ovat:

1. Turvallisuuden tunne on korkea
2. Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa
3. Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan
4. Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä

Strategiaa toteutetaan hallituskauden 2019-2022 aikana.

Turvallisuuden tunne on korkea
1. Huolehdimme laadukkaiden sisäisen turvallisuuden palveluiden tuottamisesta – viranomaiset ovat näkyvissä ja tavoitettavissa.
2. Pidämme luottamuksen viranomaisiin korkeana.
3. Viestimme avoimesti ja oikea-aikaisesti toiminnastamme ja välitämme monipuolista tietoa turvallisuudesta – viestintä tukee turvallisuuden tunnetta.

Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa
1. Tunnistamme uhkaavat ilmiöt ja kykenemme reagoimaan niihin.
2. Ehkäisemme ennalta mahdollisimman monta rikosta ja onnettomuutta
3. Edistämme yksilöiden ja yhteisöjen kykyä toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa.
4. Kykenemme osoittamaan hätätilanteisiin apua.
5. Torjumme yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä yhteiskuntarauhaa vaarantavaa toimintaa.

Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan
1. Tunnistamme kansallista turvallisuutta uhkaavat ilmiöt.
2. Paljastamme ja estämme uhat oikea-aikaisesti.
3. Yhteensovitamme siviilivalmiutta.
4. Huolehdimme valtakunnan rajojen koskemattomuudesta.
5. Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä
1. Edistämme Suomen elinvoimaisuutta tukevaa maahanmuuttoa
2. Varmistamme kansainvälisen suojelun hakemiseen liittyvien menettelyjen oikeudenmukaisuuden, oikeusturvan toteutumisen ja sujuvuuden
3. Ehkäisemme ja torjumme laitonta maahantuloa sekä maassaoloa
4. Viestimme maahanmuutosta kattavasti ja tosiasioihin perustuen

Maahanmuutto vaikuttaa yhteiskuntaamme monin eri tavoin. Varmistamme osaltamme, että Suomi on kansainvälisten osaajien näkökulmasta vetovoimainen maa tehdä työtä. On tärkeää varmistaa myös kansainvälisen suojelun hakemiseen liittyvien menettelyjen oikeudenmukaisuus ja sujuvuus.

Laittoman maahantulon torjunnan tavoitteena on se, että kykenemme ennalta estämään ja paljastamaan Suomeen suuntautuvaa laitonta maahantuloa ja sen järjestämistä.

Torjumme myös laitonta maassa oloa, ihmiskauppaa ja muuta rajat ylittävää rikollisuutta. Laittomasti maassa oleskelevilla ihmisillä on erityisen suuri riski syrjäytyä ja joutua rikollisryhmien hyväksikäyttämäksi tai ajautua tekemään rikoksia.

Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon
1. Varmistamme strategian toimeenpanon edellyttämän riittävän henkilöstön
2. Varmistamme henkilöstölle terveelliset työtilat ja uudenaikaiset työvälineet
3. Kehitämme osaamista strategia- ja tulevaisuuslähtöisesti
4. Johdamme henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti
5. Olemme työnantajana ja työhyvinvoinnin ylläpitäjänä edelläkävijä
6. Teemme yhteistyötä kansallisesti, Euroopan unionissa, lähialueilla sekä osana kansainvälistä yhteisöä

Hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö on strategian tärkein mahdollistaja. Ilman riittävää henkilöstöä tavoitteiden toteutuminen on uhattuna. Meidän on huolehdittava myös siitä, että osaamisemme on ajan tasalla, ja että meillä on terveelliset ja turvalliset toimitilat sekä ajanmukaiset työvälineet.

7. Maahanmuuttoviraston tulostavoitteet ja niitä tukevat yksiköiden tulostavoitteet

7.1. Virasto on maahanmuuton asiantuntija julkisessa keskustelussa. Maahanmuuttovirasto muodostaa kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja ja vaikuttaa niiden kautta aktiivisesti viraston tehtäviä ja tavoitteita tukevalla tavalla.

Yhteys konsernistrategiaan:

Turvallisuuden tunne on korkea: Viestimme avoimesti ja oikea-aikaisesti toiminnastamme ja välitämme monipuolista tietoa turvallisuudesta – viestintä tukee turvallisuuden tunnetta

Indikaattorit:

a) Tulossopimus:

1. SM:n Vaikuttamisviestinnän yhteistyösuunnitelman vieminen viestintäsuunnitelmaan.
2. Sidosryhmätilaisuudet: määrä, laatu ja vaikuttavuus.
3. Mediaseuranta ja viestinnällinen reagoiminen kansalaisten turvallisuuden tunnetta ylläpitäen.
4. Verkostotyöskentely: vaikuttaminen kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. (LAMA, PTR, EMN, EASO)
5. Maahanmuutto- ja turvallisuusviranomaisten yhteistyötä kehittävän MI-SEC-hankkeen toteuttaminen.

b) Sisäiset indikaattorit:

1. Palaute viranomaisyhteistyöstä.

Toimenpiteet:

1. Migri tuo aktiivisesti viraston ja hallinnonalan näkökulmia sidosryhmien tietoon ja osallistuu julkiseen keskusteluun niistä. Maahanmuuttoviraston tavoitteena on rakentaa kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja ja vaikuttaa niissä aktiivisesti.
2. Migri laatii tilastoinnin Migrin isännöimistä tilaisuuksista sekä tilaisuuksista, joissa Migrillä on puheenvuoro ja raportoi niistä. Migri laatii listauksen työryhmäjäsenyyksistä.

Asiakkuus ja viestintä	- Viraston viestintäsuunnitelman päivittäminen vastaamaan SM:n yhteisöviestinnän suunnitelmaa. - Mediaseuranta
Hallintoyksikkö	- Koulutuspalvelut: Studia Generalia (Migri 25 v.)
OIMA	- Vaikuttaminen kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa - EMN:n kansallinen ja kansainvälinen verkostotoiminta - MISEC-hankkeen toteuttaminen ja sen avulla verkostoituminen
Kanslia	Ulkoiset tilastopyynnöt; viraston toimintaan ja talouteen liittyviin kyselyihin vastaaminen
Vastaanottoyksikkö	Sidosryhmäyhteistyö vastaanoton, säilötoiminnan ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kentällä. Vastaanottokeskusten Ekstranetin (vokit verkossa) uudistaminen.
Tupa	Verkostotyöskentely: EASO, PTR
Mamu	Verkostotyöskentely: LAMA
Kaikki yksiköt:	Sidosryhmätilaisuudet, yhteistyö, webinaarit, Pohjoismainen yhteistyö

7.2. Ajantasainen tilannekuva vastaa ennakoivasti turvallisuusympäristön vaatimuksiin.

Yhteys konsernistrategiaan:

Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan: Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Indikaattorit:

- a) Tulossopimus: Migrin tilannekeskuksen raportit.
- b) Sisäiset indikaattorit:
 1. Arviot ja ennusteet maahantulosta.
 2. Valmiussuunnitelmat tehty / päivitetty.
 3. Migrin turvallisuuden tilanneraportointi.
 4. Riskienhallintajärjestelmän turvallisuushavainnot.
 5. Tietoturvallisuuden raportointi

Toimenpiteet:

Vastaanottoyksikkö: Maahanmuuttoviraston tilannekeskuksen raportit. Raporttien pohjalta vastaanottoyksikkö laatii katsauksen maahanmuuton tilannekuvasta osana SM:n tilannekatsausta.

Maahanmuuttovirasto ylläpitää tai laatii omat osuutensa seuraavista valmiussuunnitelmista:

- Maahanmuuttoviraston valmiussuunnitelma
- Turvapaikanhakijoiden vastaanoton valtakunnallinen valmiussuunnitelma
- Alueellisten (AVI/ELY-kesk/maakunta) valmiussuunnitelmien maahantulon hallintaa koskevat osuudet
- Paikallisten (kaupungit / VOK:t) valmiussuunnitelmien yhteensovittaminen ylemmän tason suunnitelmiin ja keskusten perustamisohjeet.

Valmiusharjoituksen järjestäminen tai osallistuminen muiden harjoituksiin

Hallintoyksikkö; virastopalvelut: Maahanmuuttovirasto laatii vuosittain turvallisuuden määräaikaisraportin turvallisuuspäällikön johdolla. Raportti muodostaa johdolle yhteenvedon edellisen vuoden turvallisuustoiminnasta ja -tapahtumista. Raportti esitellään viraston johtoryhmälle ja toimitetaan sisäministeriön vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Virastojen raporttien perusteella sisäministeriössä kootaan hallinnonalan raportti, joka esitellään sisäministeriön johdolle.

Virasto käyttää sisäministeriön ylläpitämää riskienhallinnan turvallisuushavaintojärjestelmää tunnistettujen ja epäiltyjen turvallisuuspoikkeamien ilmoittamiseen ja käsittelyyn. Järjestelmän kautta tieto myös välittyy sisäministeriöön ja tapauskohtaisesti havaittuja turvallisuuspoikkeamia voidaan nostaa sisäministeriön turvaryhmän tai kyber- ja tietoturvaryhmän kokouksiin käsiteltäväksi.

Turpro –kehittämishanke parantaa tilannekuvaa viraston ulkomaille tapahtuvien virkamatkojen osalta yhteistyössä eri yksiköiden ja tilannekeskuksen kanssa. Hanke hyödyntää työssä viraston käytössä olevia järjestelmiä, tilannekeskuksen osaamista ja hankkeen omaa asiantuntemusta. Matkustusturvallisuuden parannettu tilannekuva palvelee hätä- ja kriisitilanteiden lisäksi myös onnistuneita matkoja ja ulkomaan virkamatkojen tehokkuuden ja mielekkyyden kehittämistä. Hankkeella on ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina Migri, SM, Supo ja UM.

7.3. Oleskelulupa- ja kansalaisuusprosessit ovat laadukkaita ja sujuvia sekä niiden automatisaatiota lisätään.

Yhteys konsernistrategiaan:

Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä: Edistämme Suomen elinvoimaisuutta tukevaa maahanmuuttoa.

Indikaattorit:

Enimmäiskäsittelyaikatavoitteiden toteutuminen; maahanmuuttoyksikkö ja kansalaisuusyksikkö

Työ: kokonaiskäsittelyaika kaikki työperusteiset (myös jatkoluvat) sekä kausityötodistukset	4 kk
Työlupa (TTOL), Migrin käsittelyaika	2 kk
Työ, jatko, Migrin käsittelyaika	2 kk
Työ, erityisasiantuntija	1 kk
Perhe	9 kk
Opiskelu	3 kk
Jatkoluvat: erityisasiantuntija, perhe, opiskelu	50 vrk
Kansalaisuushakemus	1 v
Sähköisten hakemusten osuus: EnterFinlandissa vireille tulleiden asioiden osuus kaikista asioista, jotka on mahdollista sähköisesti vireille laittaa.	70 %
Asiankäsittelyn automaatioaste ja osittaisen päätösaunomaation osuus kansalaisuus- ja maahanmuuttoasioissa	40 %

Toimenpiteet:

1. Osa-automatisoinnin käyttöönotto: yksiköiden osallistuminen pilotteihin ja algoritmien määrittely sekä toimintatapojen muuttaminen osana osa-automatisaatiota
2. Automatisaatioasteen seuranta ja tilastointi
3. Sähköisen asiointin osuuden kasvattaminen asiakasvaikuttamisen kautta.
4. Pullonkaula 2 -hankkeen mukaisten tehtävien edistäminen.

7.4. Perusoikeuksia toteuttava turvapaikkaprosessi on sujuva ja laadukas ja se turvaa palautuskiellon toteutumisen.

Yhteys konsernistrategiaan:

Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä: Varmistamme kansainvälisen suojelun, maahanmuuton ja kansalaisuuden hakemusmenettelyjen oikeudenmukaisuuden, oikeusturvan toteutumisen ja sujuvuuden sekä kustannustehokkuuden

Indikaattorit:

1. Turvapaikkapäätösten pysyvyys muutoksenhaussa, valitustuomioistuimista palautettujen päätösten osuus alle 3 % laintulkinta- tai menettelytapavirheiden johdosta.
2. Turvapaikkahakemusten enimmäiskäsittelyaika ei ylitä lainsäädännössä määritettyä 6 kk:n tavoitetta.

Toimenpiteet:

1. Maahanmuuttovirasto varmistaa palautuskiellon toteutumisen laadukkaan käsittelyn kautta viraston eri käsittelyvaiheissa.
2. Maahanmuuttovirasto kehittää turvapaikkaprosessia keskusteluyhteydessä yhteiskunnan toimijoiden kuten yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa.
3. Maahanmuuttovirasto seuraa kuukausittain valitustuomioistuinten ratkaisuja koskien menettely- ja laintulkintavirheitä ja tiedottaa niistä turvapaikkatutkintaa tekevää henkilöstöä sekä ohjeistaa henkilöstöä tarvittaessa päätösten mukaiseen toimintaan
4. Maahanmuuttovirasto seuraa aktiivisesti käsittelyaikavelvoitteen toteutusta ja kohdistaa joka tilanteessa riittävästi henkilöstöresursseja päätösten ratkaisemiseen velvoitteen mukaisessa ajassa
5. Maahanmuuttovirasto parantaa tulkkauksen laatua mm. TULPPAANI-hankkeen avulla.

7.5. Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia

Yhteys konsernistrategiaan:

Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon.

Indikaattorit:

Maahanmuuttoviraston moniosaajuusmallin mukaisen moniosaajuuden laajentaminen henkilöstön keskuudessa.

Toimenpiteet:

1. Maahanmuuttovirasto panostaa henkilöstönsä hyvinvointiin.

Hallintoyksikkö; koulutuspalvelut:

- Työhyvinvointikorttikoulutus kaikille
- 360 -arvioinnin toteutus tiiminvetäjille sekä 1. sijaisille (vapaaehtoinen)
- Valmentavan johtamisen ohjelma esimiehille ja tiiminvetäjille. Ohjelma sisältää muutosjohtamisen osion
- Viraston työhyvinvointisuunnitelman laatiminen
- Häirinnän nollatoleranssivalmennuksen loppuun saattaminen

Hallintoyksikkö; henkilöstöpalvelut:

- Kehitetään työkykyjohtamista virastossa ja kartoitetaan mahdollisuutta hankkia digitaalinen järjestelmä tukemaan työkykyjohtamista

2. Maahanmuuttovirasto laajentaa edelleen moniosaajuusmallin käyttöä.

Hallintoyksikkö; henkilöstöpalvelut:

- Osallistutaan moniosaajamallin kehittämiseen henkilöstöhallintoon liittyvissä asioissa yhteistyössä koko viraston kanssa

Kaikki yksiköt

- Kannustetaan henkilöstöä yksikkörajat ylittävään liikkuvuuteen sekä moniasajuuden kehittämiseen.

3. Osaamisen kehittäminen.

Hallintoyksikkö; koulutuspalvelut:

- Jatketaan eOppivan käytön lisäämistä
- Laaditaan osaamisen kehittämisen suunnitelma

Kaikki yksiköt:

- Tarvittaessa päivitetään tehtäväkuvaukset ja osaaminen sekä sopeutetaan palvelut vastaamaan käytössä olevia resursseja.

4. Valtion työnantajakuvan uudistaminen.

Hallintoyksikkö; henkilöstöpalvelut:

- Henkilökohtaisen palkanosan kriteeristön uudistuksen loppuun vieminen, käyttöönotto ja koko henkilöstön ja esimiesten kouluttaminen
- Palkitsemisen uudistamistyön jatkaminen
- Kehitetään sisäistä ja ulkoista työnantajamielikuvaa yhteistyössä viestinnän kanssa

5. Muuttuva toimintaympäristö

Hallintoyksikkö; henkilöstöpalvelut

- Jatketaan Palkeiden roolin vakiinnuttamista palvelussuhdeasioiden hoitamisessa
- Jatketaan hehan asiakirjojen laatimisen ja allekirjoittamisen viemistä Actaan

Hallintoyksikkö; virastopalvelut

- Turvallisuus
 - Jatketaan viraston turvallisuuskulttuurin kehittämistä.
 - Kehitetään henkilöturvallisuusprosessia vastaamaan lakia ja asetuksia ministeriön ohjeistuksen mukaisesti

-Toimitila

- Valmistellaan Malmin, Oulun, Kuhmon ja Lappeenrannan uusia toimitiloja
- Osallistutaan pääkaupunkiseudun korvaavan säilönnötoyksikön suunnitteluun.
- Osallistutaan Maahanmuuttoviraston toimitilastrategian laadintaan.

Kaikki yksiköt:

- Päivitetään tehtäväkuvaukset ja sopeutetaan palvelut vastaamaan käytössä olevia resursseja ja toimintaympäristön tarpeita.

1 7.6. Kestävän kehityksen sitoumus

Maahanmuuttovirasto pyrkii pienentämään hiilijalanjälkeään vähentämällä virkamatkoja ja suosimalla etäyhteyksien käyttöä. Virkamatkat tapahtuvat julkista liikennettä käyttäen tarkoituksenmukaisuus huomioiden ja junaliikennettä suosien. Niin ikään Maahanmuuttovirasto suosii lähi- ja kasvisruokaa tarjoiluisaan. Virasto huomioi ilmastonäkökulmat hankinnoissaan. Kiinteistöjen energiatehokasta käyttöä parannetaan senaatin kiinteistöstrategian mukaisesti.

Ylijohtaja

Jaana Vuorio

Suunnittelupäällikkö

Suvi Tiainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 20.12.2019 klo 15:01. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Jakelu

Jorma Vuorio
Jukka Aalto
Kati Korpi
Tiina Snellman
Harri Martikainen
Antti Karila
Katja Kaukonen
Satu Kaskinen

Tiedoksi

Migrin jory